

Govor papeža Frančiška uslužbencem rimske rote

ob priložnosti otvoritve sodnega leta 2016

Klementova dvorana

petek, 22. januar 2016

Dragi bratje, želim vam prijazno dobrodošlico in se zahvaljujem dekanu za besede, s katerimi je otvoril to naše srečanje.

Poslanstvo apostolskega sodišča rimske rote je Petrovemu nasledniku od zmeraj v pomoč, da bi Cerkev, ki je neločljivo povezana z družino, nadaljevala z oznanjanjem načrta Boga, Stvarnika in Odrešenika, o svetosti in lepoti družine. To poslanstvo je vedno aktualno, poseben pomen pa je dobilo v našem času.

Ob dejstvu, da je rimska rota *sodišče družine*,¹ bi želel poudariti še drugi pomen, da je tudi *sodišče resnice o sveti zvezi*. Ti opredelitvi sta si podobni.

Cerkev namreč lahko tako pokaže na neskončno usmiljeno Božjo ljubezen do družin, zlasti tistih, ki so jih ranili grehi in življenjske preizkušnje. Skupaj z njimi lahko oznanja resnico o zakonski zvezi v skladu z Božjim načrtom. To je prvenstvena naloga papeža in škofov.

Na sinodalni poti, posvečeni temi družine, je Cerkev, v zadnjih dveh letih preko poglobljenega razločevanja, pokazala svetu, da ne more biti zmede med družino, ki jo je hotel Bog, in katerokoli drugo obliko zveze.

S to isto duhovno in pastoralno držo vaše delo podpira in spodbuja *opus veritatis*, tako s sojenjem kot s stalno vzgojo družine. Kadar Cerkev, z vašo pomočjo, v konkretnih primerih razglasi resnico o zakonski zvezi, hkrati upošteva, da so vsi, ki po svobodni izbiri ali zaradi nesrečnih življenjskih okoliščin² živijo v stanju zmote, še naprej deležni usmiljene Kristusove ljubezni in ljubezni Cerkve.

Nerazvezljiva, ena in odprta za rojevanje je družina del »Božjih sanj« in sanj Cerkve glede zveličanja človeštva.³

¹ Pij XII., Govor rimski roti (1. oktober 1940), v: *L'Osservatore Romano* (2. oktober 1940) 1.

² »Morda vsa ta strašna pošast ima eno generično ime, v tem primeru resnično tragično, in to je egoizem. Če egoizem upravlja s kraljestvom ljubezni med ljudmi, a to je zagotovo družina, takrat ta ljubezen ugaša, izgublja se sreča in začne razpadati. Spretnost ljubezni ni tako enostavna, kot se to običajno misli. Ona se ne more naučiti samo po poti nagona. Še manj s strastjo. Prav tako pa ne z užitek« (G. B. Montini, *Pastoralno pismo milanski nadškofiji ob začetku posta 1960*).

³ Prim. Pij XI., Apostolsko pismo *Casti connubii* (31. december 1930), v: AAS 22 (1930) 541.

Kot je zatrdil že Pavel VI., se je Cerkev na družino in njene probleme vedno obračala s posebnim pogledom, polnim skrbi in ljubezni. S pomočjo družine je Bog modro združil dve izmed najpomembnejših človeških stvarnosti: poslanstvo posredovati življenje in medsebojno ter legitimno ljubezen med moškim in žensko, zaradi katere sta poklicana, da se vzajemno dopolnjujeta v obojestranskem podarjanju, ki ni le telesno, temveč predvsem duhovno. Z drugimi besedami: Bog je hotel zakonce narediti za soudeležence njegove ljubezni; njegove osebne ljubezni do vsakega od njih osebno, po katerih jih kliče, da si medsebojno pomagajo in se drug drugemu darujejo, da bi dosegli polnost osebnega življenja; in ljubezni, ki jo On prinaša človeštvu in vsem svojim otrokom, po kateri želi pomnožiti človekovo potomstvo, da bi tudi oni postali soudeleženci njegovega večnega življenja in večne sreče.⁴

Družina in Cerkev na različnih ravneh sodelujeta pri spremljanju človeškega bitja naproti koncu njegovega bivanja. To delata tudi s svojo lastno naravo skupnosti ljubezni in življenja. Če se družino lahko imenuje »domača Cerkev«, se Cerkev lahko upravičeno naziva »Božja družina«. Zaradi tega je »družinski duh« temeljni zakon Cerkve: tako mora izgledati krščanstvo in tako mora biti. Jasno je napisano: »Vi, ki ste bili nekoč daleč,« pravi sveti Pavel, »niste več tujci in priseljenci, ampak ste soudeleženci svetih in domačini Božji« (Ef 2,19). Cerkev je in mora biti Božja družina.⁵

Ker je Cerkev »mati in učiteljica«, ve, da so med kristjani nekateri, ki imajo močno vero, oblikovano z dejavno ljubeznijo, okrepljeno z dobrimi katehezami in vzdrževano z molitvijo ter zakramentalnim življenjem, medtem ko je vera drugih šibka, zanemarjena, neoblikovana, slabo vzgojena ali pozabljena.

Dobro je jasno poudariti, da kvaliteta vere ni bistveni pogoj zakonske privolitve, ki je v skladu z naukom od vedno lahko izpodkopana le na ravni narave (ZCP, kan. 1055, § 1–2). »*Habitus fidei*« namreč od krsta dalje skrivnostno vpliva na dušo, tudi kadar vera ni bila razvita in se psihološko zdi odsotna. Neredko se ima v trenutku sklenitve zakonske zveze, za katero se odloči na podlagi »*instinctus naturae*«, le omejeno spoznanje o polnosti Božjega načrta. Šele kasneje se v družinskem življenju odkrije vse, kar je določil Bog, Stvarnik in Odrešenik. Pomanjkljivo oblikovana vera in tudi zmota glede enosti, nerazvezljivosti ter zakramentalnega dostojanstva zakona prizadenejo privolitev le, če odločujoče vplivajo na voljo (ZCP, kan. 1099). Ravno

⁴ Pavel VI., Govor udeležencem na XIII. nacionalnem kongresu italijanskega ženskega centra (12. februar 1966), v: AAS 58 (1966) 219. Sveti Janez Pavel II. v *Pismu družinam* navaja, kako je družina »*prva in najpomembnejša*« pot Cerkve (*Gratissimam sane* (2. februar 1994), v: AAS 86 (1994) 868).

⁵ Frančišek, Kateheza o družini: Družinski duh (7. oktober 2015).

zaradi tega pa morajo biti zmote, ki zadevajo zakramentalnost zakonske zveze, obravnavane zelo pazljivo.

Cerkev torej s prenovljenim občutkom odgovornosti še naprej predlaga zakonsko zvezo v njenih bistvenih elementih – potomstvo, dobro zakoncev, enost, nerazvezljivost, zakramentalnost⁶ – ne kakor ideal za izbrance, navkljub modernim oblikam, osredotočenim na minljivo in prehodno, ampak kakor stvarnost, ki jo v Kristusovi milosti lahko živijo vsi krščeni verniki. V povezavi s tem je nujnost primerne priprave na zakon v obliki novega katehumenata, o kateri so govorili nekateri sinodalni očetje.⁷

Dragi bratje, čas, v katerem živimo, je zelo zahteven tako za družine kakor za nas, pastirje, ki smo poklicani, da jih spremljamo. V zavedanju tega vam želim uspešno delo v novem letu, ki nam ga podarja Gospod. Zagotavljam vam svojo molitev in tudi sam računam na vašo. Naj na priprošnjo Device Marije in svetega Jožefa Cerkev raste v družinskem duhu in družine naj se vse bolj čutijo kot živi in aktivni del Božjega ljudstva. Hvala.

⁶ Prim. Avguštin, *De bono coniugali*, 24, 32; *De Genesi ad litteram*, 9, 7, 12.

⁷ »Menimo, da bo ta priprava na zakon lažja, če se bo oblikovanje družine predstavilo mladim in če ga bodo tisti, ki si nameravajo ustvariti lastno ognjišče, kot klic, razumeli kot poslanstvo, kot veliko dolžnost, ki daje življenju najvišji namen in ga izpopolnjuje s svojimi darovi in krepostmi. Ta prikaz nikakor ne izkrivlja stvarnosti in ne pretirava« (G. M. Montini, *Pastoralno pismo milanski nadškofiji*).